

UTBILDNING OCH POLITIK

Rekryteringen till politiska förgrundsposter gick tidigare via gängse politiska kanaler, från fackföreningar, ungdomsklubbar, arbetarkommuner via distriktsorganisationer till de betydelsefullaste posterna på rikspanet. Det var en hård skola de politiska och fackliga ledarna genomgick men den gav utbildning speciellt för det framtida värvet och ledarna kom att känna sin folkrörelse i dess helhet.

Arbetarrörelsens historia bjuder oss barnbarn stimulans och eggelse. Den präglas av färgstarka individer ur olika yrkesgrupper men nästan genomgående ur en och samma klass. Arbetarklassens ungdomar hade få karriärmöjligheter; idrottsrörelsen kunde leda fram till fotbollslandslaget och en plats i solen för några få och andra begåvningsstyper kunde göra politisk karriär.

För de borgerliga var den politiska banan ett föga tilltalande alternativ i jämförelse

ga och arbetarrörelsen borta. Det vanligaste sättet att ta sig in i politiken är numera det samma i alla partier. Studentexamen, jurist- eller samhällsvetareutbildning vid universitetet föregår amanuensbefattningen i kanslihuset, något ämbetsverk eller möjligen utrenningsavdelningen vid någon facklig organisation. De passande handplockas av partiernas inre cirklar för snabbt avancemang.

Politikerna rekryteras så att säga bakvägen och i bästa fall har de ett kort engagemang i ett studentförbund bakom sig.

De flesta politiker och ämbetsmän kommer därför i framtiden att ha ungefär samma bakgrund och samma erfarenheter begränsade till den akademiska miljön. Detta förhållande kommer säkert att verka befrämjande på samförstånds viljan och kompromissmöjligheterna.

Ätminstone vad nationalekonomi beträffar kommer studiebakgrunden att verka hämmande på det politiska tänkandet, eftersom lågstadiundervisningen släpar efter så påtagligt i förhållande till de problem som är aktuella i samhället. Undervisningen hinner kanske ge respekt för de ekonomiska doktrinerna, så att den fördomsfrihet som präglade en politiker som Ernst Wigforss kommer att bli omöjlig att återfinna.

Den eftersläpning som kan observeras i det akademiska tänkandet på det ekonomiska området torde tyvärr komma

att utökas med ytterligare en beträffande det politiska.

Det skulle vara intressant att göra en jämförelse mellan utvecklingstakten i olika vetenskaper eller vetenskapsområden. Hur fort sprider sig teoretiska landvinningar i naturvetenskaperna och hur fort i samhällsvetenskaperna?

En sådan undersökning skulle visa att innovationer har mycket lättare att uppstå, slå igenom och spridas inom naturvetenskaperna än i samhällsvetenskaperna.

Eftersom en teoretisk vetenskaplig ståndpunkt, som hyses av exempelvis en nationalekonom, måste vara förenad med mer eller mindre medvetna politiska värderingar, torde den vetenskapliga utvecklingen inom ämnet nationalekonomi i hög grad hämmas.

En nationalekonom kan antagligen inte närma sig ett forskningsproblem lika forskningsfritt som en naturvetare kan närma sig sina problem. En nationalekonom står inte utanför det problemkomplex han analyserar, utan är själv en del utav det.

Hur mycket av den klassiska teoribyggnaden var inte ägnad att rättfärdiga den klass författarna själva tillhörde? Det mest iögonenfallande exemplet från modern tid är naturligtvis den keynesianska teoriens via dolorosa.

Visserligen presenterades Keynes makroteori på ett provokativt sätt och hade i mycket karaktären av ett politiskt evangelium, men likväl är det

Av VILLY
BERGSTRÖM

med andra traditionella karriärer. Arbetarrörelsens politiker var därför kanske ett bättre begåvningsurval än motståndarsidans och de förra var definitivt bättre utbildade i sina organisationer för demokratiskt parlamentariskt arbete.

Vår rörelse producerade därför antagligen de större politiska begåvningarna.

Numera är skillnaden i rekrytering mellan de borgerli-

"Uppskjut icke till morgondagen

förvånande att den rörde upp en sådan från debatt med generationsuppdelning av ekonomerna på två läger.

Nu är Keynes husgud nästan överallt utom i Chicago, där de sista ståndaktiga barrikaderat sig för att sprida stridskrifter över världen om "laissez-faire-politikens" överlägsenhet.

Vid våra svenska universitet är den keynesianska teorien numera standard, snart 30 år efter dess födelse.

Studenterna drillas att behandla problem som hörde ihop med 30-talets samhälle och för att ge denna gamla teori ett drag av fräschör kontrasteras den i läroböcker och föreläsningar mot det som var gammalt redan 1930.

När den keynesianska teorien är passé för många aktuella problem framställs den som SANNINGEN för blivande politiker och ämbetsmän. Det är lätt att inse att vår tid är i behov av en ny Keynes. Da-

gens stora problem med stagnationstendenser och kronisk arbetslöshet i några av de mest utvecklade industristaterna i väst och utvecklingsproblem i resten av världen fordrar en fördomsfrihet i tänkandet som hindras på grund av ämnenas karaktär.

Man kan fråga sig hur mycket nytta vi har haft i Sverige av den ekonomiska forskning som bedrivs i landet, vid utformandet av den ekonomiska politiken.

Politiken bedrivs antagligen med hjälp av tumstock medan nationalekonomerna tillhåller mikrometerskruv. Det är intressant att konstatera att den socialdemokratiska ekonomiska politiken var keynesiansk redan i slutet av 20-talet innan någon keynesiansk teori fanns. Den blev det under inflytande av en person, som inte inhämtat sin tids akademiska vetande på det ekonomiska området, Ernst Wigforss.

vad du kan göra i övermorgon"